

रिंगन

बरोवपी:
सुधा गोविंद खरंगटे

B. K. Das

22/2/2014

चिंगम

बरोवपी:
सुधा गोविंद खरंगटे

श्री हरि प्रकाशन

Chingam

(Collection of short stories)

चिंगम

बरोवपी : सुधा गोविंद खरंगटे

© सुधा गोविंद खरंगटे

प्रकाशन क्र. ४५

पयली उजवाडावणी : १ फेब्रुवारी २०१४

उजवाडावपी:

दीपा दिनकर मुरकुंडे

श्री हरि प्रकाशन ३८९/ अ, शांतिनगर

नावेली - सालसेत - गोंय ४०३ ७०७

मो. नं. : ६५७३२८७ मो. नं. : ९२२६८९४९२६

मुखचित्र, भितरलीं चित्रां,

अक्षर जुळणी आनी छापपी :

कस्तूरी ग्राफिक्स, ढवळी

फोन नं.: २३१७४८६

मोल : ३०/- रुपया.

पूर्वप्रसिद्धि - सुनापरान्त

काणयो वाचूंक आवडटा त्या भुरग्यांक ओंपलां

- सुधा खरंगटे

मांडावळ

१	बुधू कोल्यान बुद्ध शिकयली	४
२	सदू आनी लाडू	६
३	शींव आनी कांसव	९
४	कावळ्याची काणी	१२
५	बाबू आनी पिटकोळी	१५
६	कोल्यालें घर	१८
७	पेढ्यांचें झाड	२०
८	वायंग्याचे भरत	२२
९	मूयबाय आनी सुरवंट	२४
१०	वाग आनी रवळू	२६
११	रामाचो हट्ट	२९
१२	चंद्र आनी नखेत्रां	३१

बुधू कोल्यान बुद्ध शिकयली

हरशीं त्या रानांत व्हडलीशीं इगडीं जायना आसलीं. पूण आतां मल्लू वाग आपले शक्तीचो झेंत दाखयत सगळ्यांक किंकोत करीत रानाचो कायदोय मोडूंक लागलो. सगळीं जनावरां आपल्याक भूक लागल्यारच शिकार करतालीं. पोट भरतकच शिकार अशी म्हऱ्यांतल्यान गेल्यार दाव्या दोळ्यान लेगीत पळयनासलीं. पूण मल्लू वाग मस्तेपणान मेळत ताचेर घुरी घालून तांका सतायतालो. शिकार करून पोट भरलें तरी मेळत ताका घांस काडटालो. बारीकसारीक जनावरांक ओगीच मारून उडयतालो.

सगळ्या जनावरांनी सभा घेतली. मल्लू वागाक आपोवन ताका शिस्त लावपाक पळयली. पूण तो कोणाचें आयकून लेगीत घेवंक तयार नासलो. म्हणूंक लागलो - 'म्हाका कुस्तेत हारोवन दाखयल्यार मागीर हांव तुमचें आयकून घेतां... कोण तयार आसा म्हजे बरोबर कुस्ती खेळपाक?' बुधू कोलो लागींच बशिल्लो. ताणें म्हणलें - 'हांव खेळन तुजे बरोबर कुस्ती!... पूण म्हाका तयारेक थोडे दीस लागतले.' 'खरें काय कितें?' मल्लून ताच्यो बकच्छायो करीत म्हणलें. 'चल, पंदरा दिसांनी मेळ्या कुस्तेक...'

सगळ्या जनावरांनी म्हणलें - 'चलात, तुमकां तयारेक पंद्रस दिली. फुडल्या पुनवे रातीं दवरया कुस्ती.' मल्लून मागीर बरीं बरीं मांसाचीं जनावरां मारून खावपाचो सपाटो लायलो.

बुधू मात आपलें सदचें खाण जालें तसो थंयच लागींच आशिल्ल्या चिकला कोंडांत लोळटालो आनी वताक सुकूंक बसतालो. चिकोल सुकलो तसो परतोय कोंडांत लोळटालो आनी वतांत सुकतालो.

पंद्रसभर चिकलाचे थरार थर बसून बुधू कोलो मोडो दिसूंक लागलो. आनी मासां खावन खावन मल्लू वाग खूब थुलथुलीत दिसूंक लागलो. थारायिल्ल्या रातीं तांची कुस्ती पळोवंक सगळें रान जमलें. हत्तीक पंच केलो. ताणें कुस्तीचो नेम सांगलो- एकएकल्यान वचप घुरी घालून आपल्याच्यान जाता तशे लपके काडप, खावप आनी परतून आपल्या जाग्यार येवन रावप. पयलीं बुधू धांवलो, वागाचेर घुरी घाली आनी घांस मारून मांसाचो एक व्हडलो लपकोच तोडून खायत खायत आपल्या जाग्यार येवन उबो रावलो.

मागीर मल्लू असो नेटान धांवलो, हीव करून ताणे बुधूचो व्हडलो लपको तोडलो... पूण तोंडांत सगळी मातयेचीं दिखळां- थू! थू! थू! करीत मल्लू परतलो आनी आपल्या जाग्यार

रावलो. परतोऽ बुधू धांवलो आनी, मल्लूच्या कुल्याचो व्हडलो लपको तोडलो. 'च्याप! च्याप! च्याप!' आवडीन मांस खायत आपल्या जाग्यार परतलो.

दर खेपो मल्लू बुधूच्या आंगार धांवता आनी मातयेचे धेंपे तोंडांत घेवन थू! थू! करीत परतता आनी बुधू मात मांसाचे लचकेच काडून खाता... थोड्याच वेळान मल्लू सामको रक्तबंबाळ जालो. ताका सगळ्यांचो राग-राग आयलो. बुधून ताचे लचके तोडतकच सगळे ताळ्यो आनी मारताले. आनी मल्लून माती खावन थू! थू! करतकच ताका हांसताले. ताणें रागान म्हणलें, - 'तुमच्या असल्या जनावरां बरोबर रावचें कोणे? हांव हें रान सोडून दुसऱ्या रानांत चल्लों... जंय म्हाका सगळे व्हालोर दितले...' आनी रक्तबंबाळ जाल्लो मल्लू तें रान सोडून पळून गेलो.

सदू आनी लाडू

एक आसलो सदू सामको सादोभावार्थी. भायर एक, मनांत एक अशें करप ताका जमनासलें. पूण तसो वागतनाच ताच्या हांतातल्यान चुको जाताल्यो. आयतारा दिसा सदूक शाळेक सुटी. ताणें आवयक म्हणलें- 'आई गे, हांव मधुगेर खेळपाक वचूं? रोखडोच परतो येतां...' मधू सदूलो बापोलभाव. काकाचें घर गांवांतच आसलें. धा मिनिटांची वाट. आईन वच म्हणनाका, सदू रोकडोच काकागेर गेलो.

‘काकी, मधू खंय गे? हांव ताच्या बरोबर खेळूंक आयला.’
सदून काकीक विचारलें. ‘आरे, मधू ताच्या बाबा बरोबर
बाजारांत गेला.’ काकीन सांगलें. ‘आतां हांव कोणा बरोबर
खेळूं?’ सदू बेजारलो. काकीन ताका किचनांत आपयलो—
‘सदू, हांगा यो... हांव पळय बेसन लाडू करतां. मधूक खूब
आवडटात न्ही!’

‘काकी, काकी, म्हाकाय मगे बेसन लाडू खूब आवडटात.’
काकी हांसली. तिणें सदूक एक लाडू दिलो. सदून तो लाडू
रुचीन खालो. ताका तो खुबूच आवडलो. ‘काकी, हांव घरा
वतां...’ ताणें म्हणलें.

‘वता? सांबाळून वच हां...’ अशें म्हणून काकीन ताका
एका कागदान चार लाडू गुटलावन दिले आनी म्हणलें— ‘तुज्या
आईक, बाबाक, आजीक बी दी हां...’

‘हां काकी...’ सदून म्हणलें आनी तो लागलो चलूंक. सदू
वाटेर कोंत करतालो, ताणें मेजले—एक लाडू आईक, एक
बाबाक, एक आजीक... आनी चवथो लाडू कोणाक तर?...
आरेच्या! कोणाक म्हणचे? चवथो लाडू म्हाकाच...! तो खोशी
जालो.

आतां म्हज्या वांट्याचो लाडू आतांच खाल्यार कसो?
सामकी रुच आयल्या लाडू खावपाची! ताणें पोटली उक्ती केली
आनी खंयचो लाडू मोटो आसा तें पळोवंक लागलो... ह्या
बोवाळांत एक लाडू जमनीर पडलो.

‘शी! शी! हो जमनीर पडिल्लो लाडू आतां कोण खातलो!’

तरी बरें फुटलो ना आनी माती बी लागूंक ना...' सदून तो लाडू उबारलो. असो पुशिल्ले भशेन केलो. तो लाडू भायर उडोवप ताच्या जिवार आयलें. ताणें तो लाडू खावन उडयलो. आनी खोशयेन चलूंक लागलो. चार पावलां चलतकच ताका याद जाली... आरे, म्हज्या वांट्याचो लाडू हांवें खावंकच ना... आतांच खातां! सदून आपल्या वांट्याचो लाडू खावन उडयलो. घरा लागीं पावतां-पावतां ताका याद जाली... एक लाडू आईक, एक बाबाक... पूण बाबाक तर डायबेटीस आसा... तो साकरेचें कांयच खायना. हो लाडू तो कसो खातलो? म्हाकाच खा म्हणटलो.

सदून बाबाच्या वांट्याचो लाडू आंताच खावन उडयलो... घरा पावतकच सदून लाडवाची पोटली आवय कडेन दिली. 'आई, मधू घरा नासलो... काका बरोबर बाजारांत गेल्लो... काकी लाडू करताली... बेसनाचे. कितले रुचीक जाल्यात जाणा! घे... काकीन आमकांय चार लाडू दिल्यात...'

आवयन पोटली सोडयली.

'चार लाडू? हांगा तर एकच लाडू आसा मरे?' 'ना गे आई...' सदून म्हणलें. 'वाटेर येतना एक लाडू जमनीर पडलो... कांयच माती बी लागूंक नासली... म्हज्यान भायर उडोवंक जालें

ना... हांवें खावन उडयलो...' जमनी वयलो लाडू खालो म्हणून सदूक बरीच लजशी जाली. 'आरे, तशें जाल्यार तीन लाडू आसपाचे न्ही?' आईन विचारलें. सदून सांगून उडयलें- 'आई, म्हाका रुच आयली म्हणून म्हज्याय वांट्याचो लाडू हांवें वाटेरच खावन उडयलो.' मागीर दोन तरी लाडू आसपाचे न्ही पोटलेंत?' आई बेजारली. 'आई, बाबाक डायबेटीस आसा न्ही गे? तो खंय साकरेचें कितेंय खाता? म्हाकाच दितलो आशिल्लो न्ही? हांवें खालो...'

आतां जाल्यार आवयक सदूचो खूब राग आयलो. तिणें तिडकून विचारलें- 'सदू, म्हाका विचारीनासतना तुवें तिनूय लाडू खाले तरी कशे रे?' आवयच्या हातांतलो लाडू आपल्या हातांत घेवन सदून म्हणलें- 'आंवय! तातून किते गे! सामकें सोपें! असो लाडू धरलो, एक घांस मारलो... दुसरो घांस मारलो. तिसऱ्या घांसाक लाडू काबार!!!' अशें म्हणून चवथोय लाडू खावन सदून खोशयेन आवयच्या कमराक वेंग मारली. आवय बाबडी आं करून पळयतच उरली.

शींव आनी कांसव

एक शींव साप्प म्हातारो जाल्लो. सावजां फाटल्यान मातसो धांवल्यार ताका खरस मारताली. आतां ताका उपास काडचे पडटाले. पोट-फाट एक जावन सामकोच आंवळून आयिल्लो

बाबडो! आनी आतां पोटाची भुक भागोवंक कितें करचें, हेंच तो चिंततालो. ताका झाडार बशिल्लो एक माकड दिसलो. ताणें म्हणलें-‘एऽ माकडा, असो हांगा यो पळोवया...’

माकडान झाडा वयल्यान देंवून पयसुल्ल्यानच विचारलें- ‘कितें राजा, कित्याक आफयिल्लो?’ ‘आरे, फाल्यां म्हजो वाडदीस मरे! तुमीच तो सोबोवन साजरो करपाचो न्ही? चल, रानांत पेरगांव घाल- फाल्यां राजाचो वाडदीस म्हणून!’

माकडान रानभर पेरगांव घालें- ‘आयकात! चत्राय! चत्राय! फाल्यां राजाचो वाडदीस आसा...’ ही चत्राय आयकून रानांतली सावजां खुशालभरीत जालीं. वागान म्हणलें- ‘चलात! व्हडलो दबाजो करया. कितलोय जाल्यार आमचो राजा तो! बरो प्रोग्राम दवरया...’

किरांनी म्हणलें- ‘आमचें गाणें दवरया...’ मोरांनी म्हणलें-

‘आमचो नाच दवरया...’ माकडांनी

म्हणलें- ‘आमची सर्कस दवरया...’

सगळेजाण उमेदीन येसायो मारुंक

लागले आनी दुसरे

दीस किरां-

मोरां,

शेवणीं-सुकणीं, चितळां-हरणां, वागरां-बिगरां सगळे रानांतल्या मळार जमले. शींव येतकच सगळ्यांनी ताळ्यो बी मारून ताका व्हाडलो येवकार दिलो.

आपले चारीवाटेन बशिल्लीं तीं सावजां बी पळोवन शींव सामकोच भुल्लसलो-कशीं पळ्य गुबगुबीत, मासांन भरिल्लीं सावजां-!! आतां हाका खावं काय ताका खावं? अशें ताच्या जिवाक जालें आनी एकेकाचेर उडी घालपाक तो दोपूंक लागलो.

-सगळीजाणां शिटकावलीं. राजालें तोंड हांसता... पूण राजाली कूड उलयता दुसरेंच!... राजाचो झेंत शिकान्याचो सो जाणवता... जण एकलो जीव वाटावपाक पळूंक लागलो... सावजांनी फुज्यो काडल्यो. शेवणीं-सुकणीं उडून झाडार बसलीं. माकडांय हुप्प करून झाडार चडलीं. शेवटाक एक कांसव ल्हवू-ल्हवू चलतालो तो राजाच्या हाताक लागलो.

शिवान हात लायला मात, कांसवान आपलें सगळें आंग कट्ट्यां भितर आवळून घेतलें आनी फातोरसो पडून रावलो. कांसव तर कांसव! उपाशी पोटाक कितेंय चलता. शिवान कांसवाक उबरलो आनी एकच घांस मारलो... शिंवाच्यो दाढो-बिढो शिणशिणून दांतय पडले. तरीकय शींव कांसवाक सोडना. ह्या दाढवणांत, त्या दाढवणांत घालून कट्टें फोडूंक पळयता. पूण कट्टें कशेंच फुटना. शेवटाक नाकापुरो जावन शींव कांसवाक घेवन थंयच बसलो. कांसवान ल्हवूच तकली कट्ट्या भायर काडली आनी म्हणलें- 'राजा, म्हजें कट्टें अशें फुटूंक आयलां? तूं आमचो राजा, तुजे खातीर आमी जीव

दिवपाचोच! अशें कर, ती पळय न्हंय व्हांवता न्ही, थंय व्हरून म्हाका न्हंयत फुगत घाल. वयर चेपणाक बरो फातर दवर. हांव बरो फुगलो तशी कट्ट्याची साल काडून उडय. मागीर कितें-बुकबुकीत मांसच सगळें. तुका चाबूंक लेगीत नाका, तश्यातसो गीळ...

भुकेल्ल्या शिंवान मागीर चड विचार केलो ना. बेगिबेगीन कांसवाक उबारलो, न्हंयत फुगत घालो... आनी मोटोसोच फातर सोदून हाडलो. उदकांत पडतांखिणी कांसव आनी रावता? ताणें जो सूर मारलो, तो खोलखोल कोंणींत वचून बसलो. हेवटेन शींव फातर घेवन आयलो. कासवाचेर दवरपाक पळयता तर कांसव दिसचना. 'आरे देवा! कांसवान फटयलो तर म्हाका!' शिंवान कपलार हात मारलो आनी शेवटाक तो रानाचो राजा निशेवन उपाशी पोटार आपल्या घोलींत परतलो.
(बाप्पान सांगिल्ल्यो काणयो)

कावळ्याची काणी

एक आशिल्लो कावळो. ताचें नांव आसलें काळू. नांवा प्रमाणच तो किट्ट काळो आशिल्लो. काळून पळयलें, काकी सकाळीं उठून पोसोभर जोंधळे दारांत फाफसिता आनी 'आऽ आऽऽ' करून पारव्यांक आपयता. मागीर धव्या आनी पारव्या रंगाचे पारवे चोंब्यानीच येवन जोंधळ्यांचेर झुडून पडटात. काळू

आपूणय तांतूत मदींच घुस्पलो आनी जोंधळे खांवक लागलो. पूण काकीन ताका अचूक सोदून 'हार्ट' करून धांवडायलो.

'हांव काळो जाल्ल्यान ह्या पारव्यां मदीं अचूक दिसतां. म्हणून म्हाका काकी धांवडायता.' काळून चिंतले. 'कशेंय करून मातसो पारव्या रंगाचो नाजाल्यार धवसार जावंक जाय.' काळू उठलो आनी पिंपळा पेडार गेलो. थंय पिंपळामुळांत गणपतीची मूर्त आसली. लोक थंय येवन गणपतीक पांया पडटाले आनी पयशे घालताले. काळून गणपती मुखावयलो एक रुपयो घट्ट चोंचीत धरलो आनी बद्द पसरकारागेर गेलो.

'पसरकारा, पसरकारा, हे पयशे घे आनी म्हाका बरोसो शाबू दी पळोवया.' काळून म्हणलें. 'तुका रे कित्याक तो शाबू?' पसरकारान विचारलें. 'पसरकारा, शाबू लावन न्हावन बरो धवोफुल्ल जायन म्हणटां...' काळून सांगलें. पसरकार हांसलो आनी ताणें काळूक ल्हानसो शाबू दिलो. काळू न्हंयचेर गेलो आनी घश्टून-घश्टून शाबू लावन न्हालो आनी दुसरे दिसा सकाळीं उठून उमेदीन जोंधळे खांवक काकीगेर गेलो. पूण काकीन ताका 'हार्ट' करून धांवडायलोच!

'अब्बा!! अजूनय हांव काळोच उरलो कितें?' काळून चिंतलें. मागीर काळू परतो पिंपळा पेडार गेलो आनी थंयचो रुपयो चोंचीत धरून पसऱ्यार गेलो. 'पसरकारा, पसरकारा, कालचो शाबू बरोऽ न्ही मरे! दुसरे बरोसो दी पळोवया.' ताणें म्हणलें. पसरकारान ताका इल्लो सर्फाचो पावडर काडून दिलो. काळून पावडर आंगार रकोवन उदक मारून बरोऽ आंगभर फेंस

केलो आनी न्हंयक बुचकुळून झंझळून न्हालो. सकाळचो तो नेटान जोंधळे खावपाक गेलो. तरी लेगीत काकीन ताका 'हाऽर्तऽऽ' करून धांवडायलोच!

काळून परतो गणपती सामकारचो रुपयो चोंचींत धरलो आनी पसरकारा मुखार उडयलो. 'पसरकारा, म्हाका सगल्यांत बॅस्ट असो शाबू दी रे? म्हाका गोरो जावन पारव्यां मदीं बसून काकीले जोंधळे खावपाक जाय.'

पसरकारान काळूक शाम्पूचें पॅकेट काडून दिलें. काळून शाम्पू सगल्या पाखांचेर ओंतलो आनी बरो फेंस काडून घश्टून घश्टून न्हालो. आनी मोट्या उमेदीन काकीलें जोंधळे खांवक पारव्यां मदीं गेलो. पूण अजून काकीन ताका 'हाऽर्तऽऽ करून धांवडायलो.

कावळो रागान पसरकारागेर गेलो. 'पसरकारा कसले शाबू विकता रे तूं? हांव धवो जायचना मरे!'

पसरकारान सांगले, 'आरे काळू, तुजो हो काळो रंग अडेचो न्हय. तो तुका देवान दिला. तूं पारवो जावन जोंधळे कित्याक खांवक वता? काकी पळय बाबूक शीत भरयता तेन्ना जनेलार वचून बस आनी 'काव-काव' करून बाबूक हांसय.

काळू दनपारचो काकीगेर गेलो. काकी बाबूक शीत भरयताली. काळून जनेलार बसून 'काव काव' केलें. बाबून ताळयो मारून 'काको, काको...' म्हणलें. काकीन मागीर 'घे रे काक्या तुका माम्माम्...' अशें म्हणून बचकभर शीत काडून काळू मुखार उडयलें. काळू तें शीत खावन खोश्शी जालो आनी आपल्या घोंटेरांत गेलो.

बाबू आनी पिटकोळी

एक आशिल्ली पिटकोळी आनी एक आशिल्लो पिटकोळो. दोगांय झाडां-झाडांर उडक्यो मारून नाचतालीं-खेळटालीं. एक दीस दोगांय उडत-उडत काजींनी पावलीं. थंय खुबशीं जीनेची झाडां आसलीं. झाडांचेर फळां बीं खूब लागिल्लीं. थोडीं फळां तर पिकून काळीच जाल्लीं. पिटकोळी आनी पिटकोळो फळां खावंक लागलीं. तांकां तीं खूबच घोस्ताक गेलीं. 'पिटकोळे, फाल्यांय हांगाच येवया हां फळां खावपाक...' पिटकोळ्यान म्हणलें आनी पोट भरतकच दोगांय घोटेरांत गेलीं.

निळू थंय काजू काडटालो. काजीचीं बोणां भायर मारून बियो एकठांय करतालो. ताणें पिटकोळेचो जोडो जीन्साचीं फळां खातना पळयलो. 'दोगांय काळुरां... पूण नेट पळय त्या शेवण्यांचो! माथ्यावेलो शेंकरो हालयत, पोल्यांक बरें तांबडें बी लावन, शेंपड्यो हालयत फळां खातात. फाल्यांय येतलींच हीं फळां खावपाक! बरी पांकाटी लायतां आनी धरतां हांकां' अशें

मनांत येवजून निळू काजू-बियांची पोती घेवन घरा गेलो. निळून चुडटांचे हीर तासून तांचो बरो एक पांदरो केल्लो आनी तांतून कीर पोशिल्लो. पूण कीर रोखडोच मेल्लो. कीर मरत सावन तो पांदरो तसोच कोनशाक पडिल्लो, निळून पांदरो धुवून-पुसून निवळ केलो. धाकल्या भावांक सांगलें- 'बाबू, तुका खेळूंक बरेंऽ शेवणें हाडटा आं फाल्यां...' बाबू खोशेन नाचूंक लागलो.

निळून मागीलदारांत आशिल्ल्या पोले-पणसाचो एक कुंवलो कोयतेन कापलो. ताचो भळ-भळ करून व्हांवतालो तो दीक एका खोल्यांत एकठांय केलो. हाताक तेलाचो वास लावन तो दीक बडये-कुडक्यार बरोऽ थापलो, आनी पांकाटी तयार केली. दुसरे दिसा सकाळींच निळू कार्जीनी गेलो. ताणें पिकिल्ल्या जिऱ्या-फळां म्हऱ्यांत ती पांकाटी तोपून दवरली.

पिटकोळी भुऽर् करून आयली तीच त्या बडयेर बसली. रुचीन बरी फळां खावंक लागलीं. फळां खावन जातकच तीं उडूंक लागली... पूण उडटली कशी?... दोके थंयच चिकटून उरिल्ले न्ही..?... बाबडी पाखां फडफडायत 'ट्यूँऽअ, ट्यूँऽअ' करून पिटकोळ्यांक साद घालूंक लागली. पूण पिटकोळ्यां पयलींच निळू तिचो आवाज आयकून धांवत आयलो. ताणे पिटकोळेक धरली आनी घरा व्हरून पांदऱ्यांत घाली. 'म्हगेलें शेवणें!... म्हगेलें शेवणें!...' करून बाबू खेसोन ताळ्यो मारून नाचूंक लागलो. निळून एके कडेंत उदक घालें. दुसरे कडेंत जीनेची फळां घालीं आनी दोनय कट्ट्यो पांदऱ्यात दवरल्यो.

बाबू पिटकोळेक आग्रो करूंक लागलो- 'खा गो शेवण्या,

फळां खा! उदक पी!’ पूण बाबूलें शेवणें खायना-पियना... फकत रडटा...ट्यूँअऽ...ट्यूँअऽ...’ ‘बाबू, पांदऱ्याच्या दाराक हात बी लायशीत हां... दार उक्तेँ जाल्यार तुगेलेँ शेवणें उडून वतलेँ.’ निळून बाबूक शिटकायलो आनी तो आपले कामाक गेलो. बाबू सोप्यार बसून पिटकोळेक पळयतालो. इतल्यान पिटकोळो येवन पांदऱ्यार बसलो. दोगूय शेवणीं चोंचीक चोंच लावन रडूंक लागलीं... संतापान पांदऱ्याचे हीर चोंचीन तोंडूक पळोवंक लागलीं... हीर तुटनात म्हणून आकूळ-पिकूळ जावन निशेणेचो कसो सूर काडून रडूंक लागलीं.

ट्यूँअऽ! ट्यूँअऽ ट्यूँअऽ! तांच्या रडपांतलो तो सूर आयकून बाबूकय हड्ड्यांतल्यान हिमट्यो येवंक लागल्यो... आनी तोय बी रडूंक लागलो. त्या रडपा भरशीं ताणें पांदऱ्याच्या दाराक हात घालो... दार उक्तेँ जालें... पिटकोळी भुर्ऱऽ करून उडून आंगणांतले दशणीचेर बसली. पिटकोळोय तिच्या म्हऱ्यांत वचून बसलो. दुसऱ्याच खिणांत तीं भुर्ऱऽ करून उडून गेलीं. आनी बाबून व्हडा-व्हडान ताळ्यो मारल्यो.

कोल्यालें घर

एक आसलो कोलो आनी एक आसली कोली. दोगांय रानांत भोंवन आपलें पोट भरून आपल्या घोलींत परतलीं. तांगेल्या घोलींत आयज एक म्हातारो वाग येवन लिपून बशिल्लो. म्हातारपणाक लागून ताका सावजां फाटल्यान धांवपाक त्रास जाताले. आयतें कितेंय खावंक मेळ्ळ्यार बरें अशें दिसतालें. ताणें आयडिया काडली- कोल्याच्या घरांत वचून लिपून बसया. कोलो-कोली भितर येवन न्हिदली. तशी तांचेर अचळ्य झोपय घालून तांकां मारया. मागीर सुसेगाद दोन दीस तांचें मांस खावंक मेळटलें.

पूण कोलो आसलो बुद्दीन भलो! ताका घोली म्हऱ्यांत पावतनाच वागाच्या आंगा-वासाच्यो दर्पट्टाणी आयल्यो. आनी बारीकसाणेन घोलीच्या दारांत पळयल्यार व्हडशीं

वेतांय मातयेंत लागिल्लीं दिसलीं. तितल्याचेरच तो शिटकावलो. ताणें कोलयेक खुणायली. आनी मागीर घराक उलो मारलो- 'घराऽ, ओ घराऽऽ' घरांतल्यान कांय जाप आयली ना. मागीर कोल्यान कोलयेक म्हणलें, 'कोलये, आयज घर ओग्वी शें? कांय जापच करना शें?' कोलयेन म्हणलें- 'हांव उलो मारून पळयतां हां! घराऽऽ आयज कितें जालां गो तुजें?... ओग्वी शें?' कोल्यान म्हणलें- 'कोलये, घर रागार शें दिसता आमचेर! नाजाल्यार सदांच कशें म्हणटालें- 'ओऽ... आयलीं पुता... येयात हां... बसात आं...सुसेग घेयात...' 'ताकाय राग येता काय कितें? आमकांय म्हणून राग येना?' कोलयेन मोट्यान म्हणलें, 'परतो एक उरलो मारून पळय... ताणें जाप करना जाल्यार आमी घरांतच वचनये.'

वाग भितरल्यान सगळें आयकतालो. ताका घराचो असोऽ राग आयलो... हें पाडापडिल्लें घर...! हांव भितर आसां म्हणून तांकां ओ म्हणना पळय... आतां हांवेंच कितेंय करचें पडलें. कोल्यान परतो उलो केलो- 'घराऽ, ओ घराऽऽ!' त्याबरोबर वागान बारीकसो आवाज काडून म्हणलें- 'ओऽ! आयलीं पुता, येयात हांऽऽ, बसात हांऽऽ, सुसेग घेयात!'

'येतात हां येतात! वाट पळय!!' कोल्यान म्हणलें आनी कोलयेक घेवन थंयच्यान फुज्यो काडल्यो.

पेढ्यांचें झाड

धाकटुल्या स्वरुपाक चॉकलेट सोडल्यार कसलींच गोड खाणां आवडनात. पूण दूदफेणे मात खूबच आवडटाले. घरांत दूदफेणे हाडल्यार वा केल्यार अर्द्या वयर ताच्याच पोटांत वताले. मागीर ताच्या पोटांत दुखतालें... जेवण नाका जातालें... म्हणून घरांत दूदफेणे हाडपाक बाबा भियेतालो. पूण एक मात! घरांतलीं कोणय लग्नाक बी गेल्यार थंय दिल्लो दूदफेणो स्वता खायनासतना तो स्वरुपाक हाडून दितालीं. स्वरुपा मागीर खोशी जातालें.

एक दीस बीनाआतें तांगेर आयलें. येतनाच ताणें स्वरुपाक उलो मारलो- 'स्वरुपा, हांवें पळय कितें हाडलां तें!... पेढ्यांचें बॉक्स! तुका आवडटात मुगो पेढे... घे, तुका दोन... खा...' बीनाआत्यालो सुभाष बारावेचे परिक्षेंत बरो पास जाल्लो, म्हणून ताणें तें बॉक्स हाडिल्लें. घरांत सगळ्यांक पेढे दिवन जातकच आत्यान तें बॉक्स फ्रिजांत व्हरून दवरलें.

स्वरुपाक आनीक पेढो खायन दिसलो. सगळीं सालांत बसून खबरी करतालीं. स्वरुपा ल्हवूच किचनांत गेलें. ताणें दूदफेण्यांचें बॉक्स काडलें खावंक आनी एक पेढो काडून खावंक लागलें. इतल्यान बीनाआतें उदक पिवंक किचनांत आयलें.

'स्वरुपा, कितें गो? पेढो अवडलो?' 'हय गो आत्या, म्हाका न्ही दूदफेणो खूब आवडटा. पूण आई म्हणटा, चड पेढे खाल्यार पोटांत दंत जातात...' 'आमगेर येता? आमगेर खूब आसात पेढे? जाय तितले खा...' आत्यान हांसत म्हणलें. 'खरेंच? आमगेर ना... आत्या, तुमगेर इतले पेढे खंयच्यान

येतात गो?' स्वरूपान अजापान विचारलें... 'आमगेर मुगो, पेढ्यांचें झाड आसा आंगणांत...' आत्यान स्वरुपाचीं फकांडां केलीं. 'त्या झाडाक पेढे लागतात?' स्वरुपाचे दोळे येद्दे जाले.

'...पेढ्याचीं बॉक्सांच लागतात...! चल, पिशें खंयचें! कितेंय खरें दिसता पोरक...' चल, खा तूं आनीक एक पेढो. तुका आवडटात मुगो? आत्यान अपुरबायेन विचारलें. 'नाका... हांव... मागीर खातां...' स्वरूपान म्हणलें आनी बॉक्स परतें फ्रिजांत दवरलें.

सांजचेवेळार स्वरुपाचो बाबा ऑफिसांतल्यान आयलो. बीनाआत्याक पळोवन ताणें म्हणलें, 'कितें गो बीना, सुभाषाचे पेढे हाडल्यात काय ना गो?' 'हाडल्यात तर' बीनाआत्यान बाबाक पेढो दिवपाक फ्रिजांतले बॉक्स हाडलें आनी उत्तें केल्यार कितें?... बॉक्स रिकामें!... एकूय पेढो ना भितर... आईचेर आकांत आयलो. 'आगे बाये! स्वरुपा, इतले सगळे पेढे खाले गो तुवें? आतां पळय... पोटांत दंत जातलेच! पोटांत दुखतलेंच!... थोडे-थोडे करून तरी खावचें न्ही गो? एकाच दिसाक इतले पेढे..?' 'ना आई... आई,... हांवें खावंक ना गे ते...'

'पळय! फट उलयिल्लें म्हाका मात्तय सोंसना... तूं जाणाच...' आई स्वरुपाचेर तापली. स्वरुपा रडकुरें परतलें. 'आई गे! हांवें न्ही फाटल्या पोरसांत रोयल्यात ते पेढे! बीनाआत्यागेर एकच झाड आसा मगे?... आमगेर पळय आतां कितलीं झाडां जातलीं तीं! मागीर पेढेच पेढे!... जाय तितले खावपाचे...' स्वरुपा उमेदीन उलयतालें. आनी बीनाआते कपलार हात मारून खंयची आपल्याक ताचीं फकांडां करपाची बुद्द जाली म्हणून पस्तावतालें.

वायंग्याचे भरत

रुपाची आजी देवाक घालपाक फुलां काडटाली. रुपा आजयेच्या फाटल्यान पोरसांत भोंवतालें. एक-एक फूल काडून आजयेच्या कुरपण्यांत घालतालें. मदींच ताणें म्हणलें, 'आजी, आजी, हें तें पळय गे भोवच सुंदर फूल! ताचो जाबुंळलो रंग कितलो म्हणून सोबीत गे!... हें फूल हांवच काडटलें हां...!'

आजयेन पळयलें, रुपा वायंगिणीक आयलां तें फूल काडूंक पळयता. तिणें म्हणलें, 'तें फूल काडप ना हां रुपा! तें मुगो, वायंग्याचें फूल...' रुपाचे दोळे अजापान एदे जाले. ताका वायंग्याचें भरत खूब आवडटालें. पूण ताचो बाबा तर बाजारांतल्यान वायंगी हाडटालो.

रुपान विचारलें, 'आजी, वायंगी म्हणून झाडाक लागतात गे?... वायंगी बाजारांत मेळटात न्ही?' 'ना गो बाय.' आजयेन समजायलें. 'बाजारांत जीं वायंगी बी येतात न्ही, तीं सगळीं झाडाकच जातात. मागीर ती झाडाचीं काडून बाजारांत विकपाक व्हरतात...'

‘आजी, आमगेर आतां वायंगें जातलें?’ रुपा खोशेन नाचूंक लागलें. ‘हय गो! पूण त्या फुलाक मात हात लायनाका हां...’ आजयेन शिटकायलें. मागीर रुपान सद्दां वचून त्या फुलाक पळोवप. आईन नुस्तें उजरायलें तशें नुसत्याचें उदक व्हरून त्या वायंगिणीक घालप. रोकडेंच त्या फुलाक इल्लेशें जांबळेंच वायंगें दिसूंक लागलें. ‘आजी, आजी, वायंगें आयलें गे फुलाक! काय बरें गे... इल्लेशें... कुकुलें...’ रुपा नाचत, आड्डत आजीक सांगूंक लागलें.

‘आयलें मुगो वायंगें? आता ताका व्हड जावंदी...’ आजयेन सांगलें. दिशींमाशीं तें वायंगे व्हड-व्हड जावंक लागलें. ताका पळोवन रुपा खोशशी जातालें. ‘आजी, आजी, वायंगें म्हजे मुठी येदें जालें पळ्य...’ ताणें म्हणप. ‘जांव दी हां... आनीक मोटें जावंदी...’ आजयेन म्हणप. ‘आजी, वायंगें खूब मोटें जाला पळ्य गे...!’ रुपाक केन्ना काय तें वायंगें काडून ताचें भरत करप अशें जाल्लें. ‘जावंदी हां... आनीक मोटें जावंदी...’ आजयेन म्हणप. करतां करतां तें वायंगें नाल्ला येदें मोटें जालें. आजी, आजी, वायंगें मोट्टें जालां पळ्य गे रुपा आड्डलें. आजयेन मागीर तें वायंगे काडलें. भाजून बरे बुकबुकीत केलें. तें सोलून ताचो गर काडलो. तातूंत सोय, मीठ, आमटाण, हरव्यो मिरसांगो, साकरे चिमटी घालून वायंग्याचें बरें भरीत केलें. रुपाक आवडटा म्हणून तातूंत बारीक कांदो शिन्नू घालो.

रुपा जेवतना भरत मागून मागून खाता. परतें परतें मागता. आनी म्हणटा, ‘आजी, भरत बरे जालां हां!’ आजयेन म्हणालें. ‘रुपा, बाय पुरो गो आतां! चड भरत खाल्यार पोटांत

वाय जाता. वायंगें मुगो वायकर आसता...' 'वाय म्हणल्यार कितें गें आजी?' रुपान विचारलें. 'आगो पोटांत गॅस जाता...' आजयेन सांगले. 'तशे जाल्यार आजी आतां जाल्यार हांव थोडेशेंच खातां हां...' अशें म्हणून रुपान आनीक थोडें भरत घेतलेंच! सदांच जेवतना पिरंगून जेवपी रुपा आयज वायंग्यां भरताक लागून रुचीन पोटभर जेवता तें आजी धादोसकायेन पळयताली.

मूयबाय आनी सुरवंट

एक आशिल्ली मूयबाय. दीसभर कामांत आसताली. हें कर, तें कर! हें जाग्यार घाल, तें जाग्यार घाल! खाण हाडून रोयणींत भरून दवरप, सगळ्या मुयांक वेवस्थीत काम करपाक धांवडाय... तिचें चालूच आसतालें.

एक दीस ती तांदळाची कणी तोंडांत धरून ताकतिकेन वताली. तेन्ना एका सुरवंटान तिची वाट आडायली. 'ए मूयबाय, खंय गे बाये वता ताकतिकेन?' ताणें म्हणलें. 'आरे, तुजे कडेन उलयत बसूंक वेळ ना म्हाका... कामां पडल्यांत...' मूयबायेन सांगलें. 'फकत काम आनी काम? आगे, कितेंय खा गे! भोग

जिवाक! इतलें सांठोवन कोणाक दवरता?' सुरवंतान विचारलें. मुयेबायेक राग आयलो. तिणें म्हणलें, 'आरे, तूं एक भक लागिल्ले भशेन पानां खा-खा-खाता. आनीक धंदो ना तुका...' 'मूयबाय, तुका खबर ना? तागलें भोगलें, जिवाक लागलें... बाकीचें सगळें फुकट गेलें...' सुरवंतान तिका चाळयली. 'तुजी गिन्यांना तुजे कडेन दवर. म्हाका वेळ ना तुज्या तोंडाक लागपाक. आतां शिंयांदीस येवचे जाले... तेन्ना मागीर कितें करपाचें..?' मूयबाय ताकतिकेन आपलें तोंडांत धरून चलूंक लागली.

सुरवंत तिका हांसलो आनी परतीय पानां चाबडावंक लागलो. आतां ताकाय न्हीद येवंक लागिल्ली. तोंडांतल्यान एक धागो काडून ताणें तो आंगा भोंवतणी गुठलावन घेतलो. शिंयान कुडकुडनये म्हूण स्वेटर घाल्ले भशेन ताणें सगळें आंग त्या धाग्यान गच्च बरें गुठलावन घेतलें आनी न्हीद काडूंक लागलो. मूयबायेन ताचे कडेन पळोवन तोंड वांकडें केलेंच!

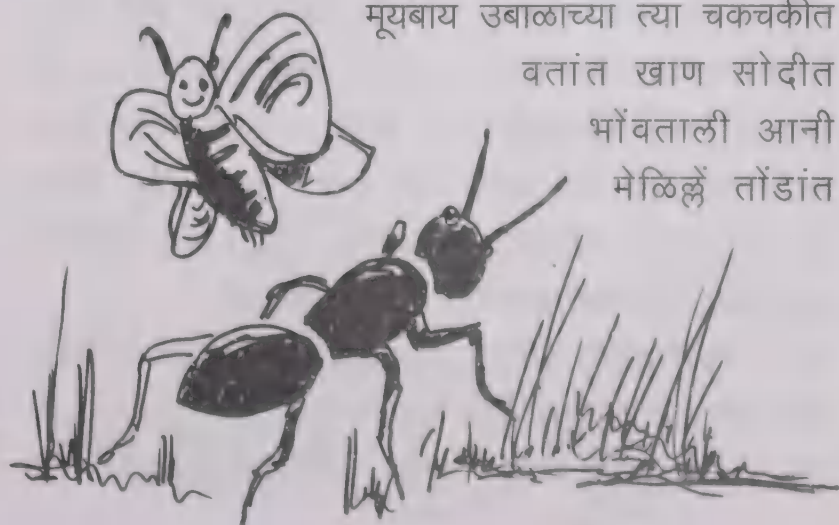
मागीर उबाळाचे दीस आयले.

मूयबाय उबाळाच्या त्या चकचकीत

वतांत खाण सोदीत

भोंवताली आनी

मेळिल्लें तोंडांत

धरून धांवताली. इतल्यांत तिका त्या सुरवंटाची याद जाली. ताची खबर घेवपाक म्हूण ती मातशी थारली. तर थंय सुरवंट नासलोच! एक मनभुलोवणे सुंदरशें पिसोळें फुलांचेर नाचता तें मात तिका दिसलें. 'ए मूयबाय, कशी आसा गे? वळखली म्हाका?' त्या पिसोळ्यान म्हणलें. हांव तो सुरवंट... पानां खा-खा-खावपी. पिसोळ्यान म्हणलें. मूयबायेचें तोंड ताका पळोवन आ जालें. तिच्या तोंडांतलो दाणोच सकयल पडलो.

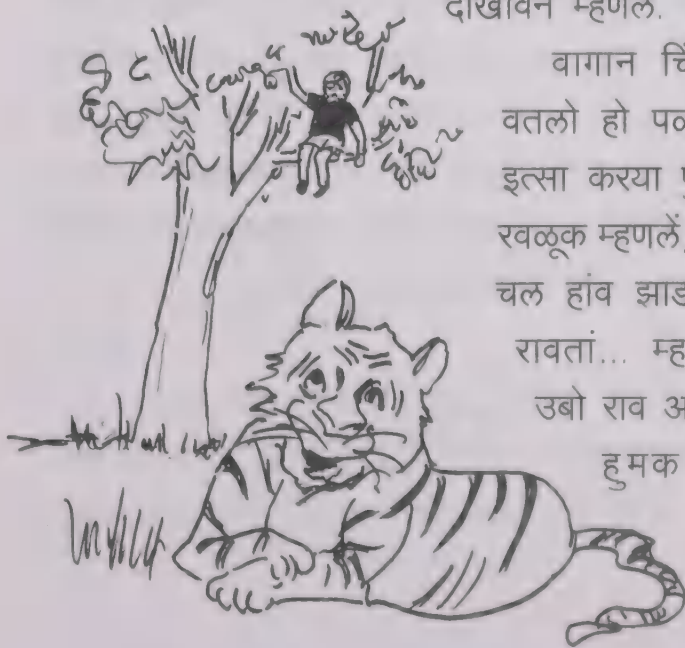

वाग आनी रवळू

एक आसलो रवळू तो सद्दां सकाळच्या आदेसाक आपले गायेक घेवन रानांत वतालो. रवळूची आवय ताका भुती बांदून दिताली. रानांत गाय पोटभर तण खाताली. रवळू आपल्याची भुती सोडोवन पोटभर जेवतालो. सांजे आदेसाक गायेक घेवन घरा येतालो. एक दीस गायेक घेवन घरा परततना ताका भेटलो एक वाग. वागान म्हणलें, 'एऽ भुरग्या, हांव सामको भुकेलां. तुका खावं काय गायेक खावं?...बेगीन सांग.'

रवळू शिटूक आसलो. ताणें पयलीं गायेची शेंपडी पिळून तिका घरा वाटेन धांवडायली. गाय वागाक पळोवन जीव घेवन घरा धांवली. मागीर रवळून म्हणलें, 'वागमामो, वागमामो गाय

तर पळ्ळी मरे. हांव तुका गायेक खा म्हणपाचों! आतां कितें करपाचें?' 'कितें म्हणचें? आतां हांव तुकाच खातलों.' वागान म्हणलें. रवळून म्हणलें, 'वागमामो, तुका हांवें 'माम' म्हणलां मरे. हांव तुजो भाचो जालो ना? मामा म्हणून भाच्याक खाता तर?' 'तूं 'माम' म्हण नाजाल्यार 'राम' म्हण. पोटाभुकेक नातीं बी कांय समजनात म्हाका...' वागान म्हणलें. रवळून पळयलें. आता कितेंय करून जीव वाटावपाक जाय. ताणें म्हणले, 'वागमामो, खातलो जाल्यार खा म्हाका... पूण म्हजी निमणी इत्सा तरी पुराय कर मरे...' 'बेगीन सांग... करतां पुरी...' वागान म्हणलें. 'वागमामो, हेऽते झाडार चडपाची एक उमेद आसली. पूण हुमकळून वयर चडटलो म्हणल्यार एकूय खांदी लागीं ना... आतां तुवें मातसो आदार केल्यार हेऽते खांदयेक हात पावतलो म्हजो...' रवळून एक व्हडलेशें झाड दाखोवन म्हणले.

वागान चिंतलें, 'खंय वतलो हो पळून? निमणी इत्सा करया पुरी...' आनी रवळूक म्हणलें, 'एऽ भाच्या, चल हांव झाडामुळांत उबो रावतां... म्हज्या फाटीर उबो राव आनी खांदयेक हुमकळून वयर चड...'

रवळून आनी वेळ केला? बेगोबेगीन वागाच्या फाटीर उबो रावलो, खांदयेक हुमकळ्ळो आनी सरसरीत झाडार चडून वयर तेंगशेर वचून बसलो.

वाग सकयल्यान म्हणटा, 'भाच्या, जाली मरे इत्सा पुरी? देंव आतां बेगीन सकयल. म्हाका भूक लागल्या.' वयल्यान रवळू म्हणटा, 'वागमामो, म्हाका मरे हांगाच बसन दिसता. हांव आनी येवपी न्ही हां!... तूं वच हांगचो तोंड घेवन.!' वागाक आयलो राग. पूण कितें करतलो? तो त्या झाडामुळांत खडपाक बस्सून रावलो. ताणें चिंतलें, 'कितलो वेळ झाडार बसतलो हो भुरगो? केन्ना तरी सकयल देंवतलोच! मागीर ताका हांव खातलो.'

सांज सोंपून रात जांव नाका, रवळू भियेलो. हो वाग आनी हांगचो हालना दिसता. आतां हांव करूं तरी कितें? ताका भिवन चळचळून मुतूंक जालें तो तसोच झाडा वेल्यान चळचळ करून मुतूंक लागलो. वागान आनी वेळ केलो ना. त्या मुताधारेक धरून तो सडसडीत वयर चडूंक लागलो. रवळून ताका पळयसर वाग अर्द्यार पाविल्लो. रवळून बेगिबेगीत मुतप बंद केलें. त्या बरोबर वाग वयल्यान ठोड करून तळपार आपटलो आनी थंयच निंदेवन पडलो. रवळू सडसडीत झाडावेल्यान देंवलो आनी ताणें घरा कडेन धांव मारली.

रामाचो हट्ट

एक आशिल्लो राजा. ताचें नांव आशिल्लें दशरथ. राजाक चार पूत आसले. राम, लक्ष्मण, भरत आनी शत्रुघ्न. राम हो सगल्यांत व्हडलो पूत. त्या रामाच्या भुरगेपणांतली ही काणी! राम दिमकुऱ्यांनी हांगा-थंय भोंवतालो. निकतीच ताका 'ताता, माता' अशीं उतरां उलोवंक येतालीं. राजा-राणी ताचीं हीं उतरां आयकून धन्य जातालीं. राम केन्नाच रडनासलो. ताका जाय-जाय तें रोखडेंच मेळटालें.

एके पुनवेचे रातीं रामान जनेलांतल्यान व्हडलो-चकचकीत चंद्र मळबांत उदेतना पळयलो. तो चंद्राक पळयतच उरलो. ताका तो चंद्र खेळपाक काय-जाय सो दिसलो. मागीर कितें, चंद्राक बोट दाखोवन राम चंद्र जाय-जाय म्हणूक लागलो.

दासी हांसल्यो. तांणी रामाक खेळोवपाक रुप्याचो खिळखिळो वाजोवन दाखयलो. भांगराचो चेंडू-दांडू दिलो. तरेकवार किरां-मोरांची खेळणीं दिलीं. रामान तीं मोखून मारलीं. मागीर चंदनाचे हती-घोडे नाचोवन दाखयले. पूण रामाक तें कांयच नाका आसलें. ताका खेळपाक जाय आसलो पुनवेचो चंद्र..!!

केन्ना न्ही तो राम रडूंक लागलो. रामाचें रडें आयकून कौसल्या धांवत आयली. तिणें रामाक अपुरबायेन हांडीर घेतलो. रामान तिका जनेलांतल्यान हांसतल्या चंद्रा कडेन बोट दाखोवन

‘जाय-जाय’ म्हणलें. ‘तुका चांदोबा खेळूंक जाय रामा? तो हाताक मेळना. ताचे कडेन पयसुल्ल्यानच खेळप. चल, तुका हांव ‘मां-मां’ भरयतां.’ कौसल्येन म्हणलें. कौसल्या रामाक दूद-भात भरोवंक लागली. पूण रामान एकूय उंडी तोंडांत घेवंक ना. रडप थांबयलें ना... चंद्राक बोट दाखोवन ‘जाय-जाय’ म्हणत रावलो.

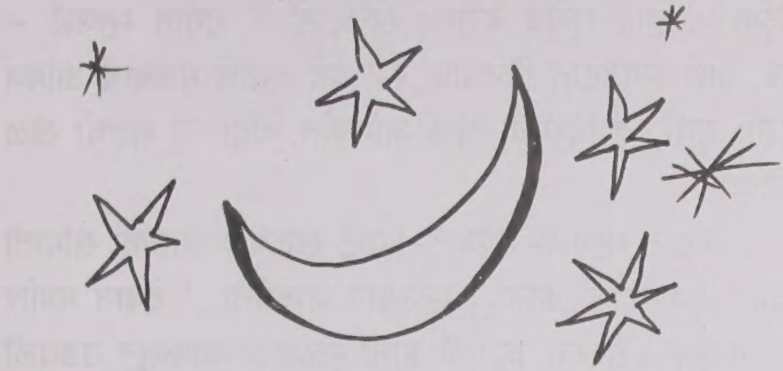
राजा दशरथ धांवत आयलो. ताणें विदुशकाक आपयलो. विदुशकान तरेकवार सवंगां करून रामाक हांसोवपाचो यत्न केलो. सेवकांनी नाडेपेन्ना केलीं. लागोट्यो मारल्यो... नर्तकीन नाच केलो...पूण राम हांसलो ना. चांदोबा कडेन बोट दाखोवन जाय-जाय म्हणूंक लागलो.

राजालो प्रधान आशिल्लो सुमंत. सुमंत प्रधान बुद्दीन सामको ताण! राजान ताका आपयलो. ताणें पळयलें-रामाक कितें जाय? चंद्र खेळूंक जाय! सुमंतान वण्टीर आशिल्लो हारसो काडलो. जनेला कडेन वचून चंद्राचें पडबिंब हारशांत पडटाशें केलें. पुनवेच्या पूर्णचंद्रान हारसो भरलो. रामाक वेंगांत काडून सुमंतान तो हारसो रामाच्या हातांत दिलो...

चंद्र खेळूंक हातांत मेळिल्ल्यान राम सामको खोशी जालो... आनी रडप सोडून हांसूंक लागलो.

चंद्र आनी नखेत्रां

देवान संवसार निर्मिलो. सकयल पाचवीचार धर्तरी!
वयर निळसार मळब! मळबांत सूर्य आनी चंद्र... सूर्य कसो?...
चकचकीत-लकलकीत तेजाचो गुळो जसो? म्हऱ्यांत येतल्याक
दिपोवनच उडोवपी!!

चंद्र कसो? म्होंवाळ-शीतळ थंडायेचो गुटलो जसो!
म्हऱ्यांत येतल्याक शीतलकाय भोगोवपी... दोगय देवाचे
अपुरबायेचे...!! ताणें म्हणलें - 'चलात रे! येदें व्हडलें मळब
तुमकां खेळपाक दिलां... चलात, खेळात त्या मळबाच्या
आंगणांत...'

चंद्र उठलो, सुर्या म्हऱ्यांत गेलो, 'दादा, दादा चल रे,
आमी खेळ्या...' ताणें म्हणलें. सुर्याक आपल्या तेजाचो गर्व
सामको! ताणें पळयलें, चंद्राक चकचक ना, लकलक ना...
सामकोच पिटकुळिल्लो!!

'ए, तूं म्हजे म्हऱ्यांत कित्याक येता रे! म्हाका 'दादा,
दादा' म्हणू नाका हां!... तूं म्हजो भाव सोबत तरी? हांव
पळय, कसो चकचकीत! आनी तूं... सामकोच पिटकुळळा...
पयस वचून खेळ चल...'

चंद्रान म्हणलें- 'ना! ना! आनीक कोण आसा हांगा खेळूंक?... हांव तुजेच बरोबर खेळटलों...' देवान म्हणलें - आरे, अशे झगडटात कित्याक रे? येदें व्हडलें मळबाचें आंगण आसा. सूर्या, तूं दिसाचो खेळ आगणांत. चंद्रा, तूं रातचो खेळ पळोवया.'

चंद्रान म्हणलें- 'एकटें-एकटें खेळप? आमकां सांगाती नाका? एकट्यान खेळप... म्हज्यान जावचेंना...' देवान मागीर पोशे भरभरून नखेत्रां काडलीं आनी मळबभर फाफसून उडयलीं आनी म्हणलें- 'चलात, पळात, कोणाक जितलीं मेळटा तितलीं पुंजायात आनी खेळात तांचे बरोबर...'

सूर्य झेंतान मुखार धांवलो. 'त्या चंद्राक एकतरी नखेत्र मेळूंक दिता जाल्यार पळय हांव! सगळीं सगळीं पुंजावन व्हरतां...' अशें मनांत चिंतत नखेत्रां सोदूंक लागलो. पूण जालें कितें? ताच्या लकलका मुकार ताका एकूय नखेत्र दिसना जालें. पांयां कडेन नखेत्रां माडोवन वता पूण दोळ्यांक मात दिसनात. 'आरेच्या! इतलीं लाखांनी नखेत्रां... सगळीं गेलीं खंय हीं? तो हांगा सोदता - थंय सोदता... हेवटेन सोदता- तेवटेन सोदता... पूण ताच्या तेजा मुखार ताका कितेंच दिसना...

चंद्र ताचे फाटल्यान मजेंत नखेत्रां पुंजायत भोंवतालो. आब्बा... बा..बा...! कितलीं हीं नखेत्रां!! हात घालतां थंय नखेत्रां?? हांव सगळ्या - सगळ्यांक घेवन खेळटलों! मजाच मजा! म्हजी मजाच मजा!!! तो हांसूंक लागलो, नाचूंक लागलो... ताच्या खोशेक शीममेर उरली ना. तेन्नाच्यान मळबाच्या आंगणांत दिसाचो सुर्य एकलोच खेळटा... आनी रातचो चंद्र मात आपल्या सांगाताक लाखांनी नखेत्रां घेवन खेळटा.

सुधा गोविंद खरंगटे

पुरस्कार

- कोंकणी साहित्य आनी भाशा सेवा पुरस्कार २०११
(गोवा कोंकणी अकादमी)
 - कोंकणी बाल साहित्य पुरस्कार २०१२
(साहित्य अकादमी)
 - बिम्ब सन्मान पुरस्कार २०१२
(बिम्ब प्रकाशन)
 - कला गौरव पुरस्कार २०११-२०१२
(डायरेक्टरेट ऑफ आर्ट अँड कल्चर)
-
-